
PWYLLGOR YMGYNGHOROL HARBWR ABERMAW 22/10/19

YN BRESENNOL:

Aelodau: Cyng. Gethin Glyn Williams (Cyngor Gwynedd), Cyng. Eryl Jones-Williams (Cyngor Gwynedd), Cyng. Louise Hughes (Cyngor Gwynedd), Cyng. R. Triggs (Cyngor Tref Abermaw), Cyng. Mark James (RNLI), Mrs Wendy Ponsford (Aelod o Glwb Hwyllo Meirionnydd), Cyng. Brian Wooley (Cyngor Cymuned Arthog) a S Leese (Grŵp Defnyddwyr Harbwr Abermaw)

Swyddogion: Llŷr B Jones (Pennaeth Cynorthwyol Economi a Chymuned), Arthur Jones (Uwch Swyddog Harbyrau), Glyn Jones (Harbwr Feistr Abermaw), Lowri Haf Evans (Swyddog Gwasanaethau Democratiaeth) a Mererid Watt (Cyfieithydd)

Erail a wahoddwyd: Peter Appleton (FLAG Abermaw), Alison Kinsey (FLAG Bae Ceredigion), Ian Sadler (FLAG Abermaw)

YMDDIHEURIADAU: Y Cynghorydd Gareth Thomas (Aelod Cabinet - Economi), Barry Davies (Rheolwr Morwrol a Pharciau Gwledig), Dr John Smith (Grŵp Mynediad Traphont Abermaw), Mr Martin Parouty (Grŵp Defnyddwyr Harbwr Abermaw) a'r Cynghorydd Dyfrig Siencyn (Cyngor Gwynedd)

1. CADEIRYDD

PENDERFYNWYD ail ethol y Cynghorydd Gethin Williams yn Gadeirydd y Pwyllgor hwn am y flwyddyn 2019/20

2. IS-GADEIRYDD

PENDERFYNWYD ail ethol y Cynghorydd Eryl Jones-Williams yn Is-gadeirydd y Pwyllgor hwn am y flwyddyn 2019/20.

3. DATGAN BUDDIANT PERSONOL

Dim i'w nodi

4. COFNODION

Llofnododd y Cadeirydd gofnodion cyfarfod y Pwyllgor hwn a gynhaliwyd ar 26ain Mawrth, 2019, fel rhai cywir.

Materion yn codi o'r cofnodion:

(a) **Digwyddiadau**

Adroddwyd bod y gweithgareddau a'r digwyddiadau allweddol a gynhaliwyd ar y traeth gan FLAG (Fisheries Local Action Group) wedi bod yn llwyddiannus ac wedi codi ymwybyddiaeth. Diolchwyd i bawb oedd wedi bod yn rhan o'r trefniadau ac i unrhyw syniadau ar gyfer digwyddiadau i'r dyfodol gael eu hanfon at Alison Kinsey

(b) **Ffordd y Compownd**

Mewn ymateb i gais gan y Pwyllgor yn y cyfarfod diwethaf i sefydlu rheolaeth addas ar gyfer y safle, nododd Pennaeth Cynorthwyol Economi a Chymuned bod adolygiad i orchmynion parcio'r Sir yn cael ei gynnal. Ategodd bod rhestr ddrafft o safleoedd

wedi eu hadnabod a bod Ffordd y Compownd wedi ei gynnwys ar y rhestr honno. Amlygwyd bod Grŵp Tasg wedi ei sefydlu i gynorthwyo'r gwasanaeth cludiant gyda'r gwaith o ddadansoddi'r amrediad opsiynau ar gyfer rheoli parcio yn wyneb heriau ariannol incwm o feysydd parcio yn y dyfodol. **Cynigiwyd rhoi diweddariad ar waith y Grŵp Tasg yn y cyfarfod nesaf**

Cymeradwywyd yr adran forwrol am eu gwaith o gynnal a chadw Ffordd y Compownd ond gwarthus yw'r modd y mae defnyddwyr yn defnyddio'r safle. Nodwyd bod pum digwyddiad wedi bod ar y safle, ond diffyg tystiolaeth teledu cylch cyfyng i'r Heddlu gynnal ymchwiliad pellach. Cynigiwyd yr angen i gyfyngu'r defnydd i grŵp penodol o ddefnyddwyr neu ystyried opsiwn i'r dyfodol o dalu am ddefnyddio'r gofod.

(c) **Angorfeydd**

Mewn ymateb i gofnod y cyfarfod diwethaf bod angen ceisio barn defnyddwyr ynglŷn â pham bod perchnogion angorfeydd yn ymadael, nodwyd mai anodd yw darganfod un ystadegyn dros y lleihad mewn defnydd. Ategwyd mai tebyg yw'r sefyllfa ar draws y wlad.

(ch) **Cyfleuster penodol ar gyfer beiciau dwr**

Mewn ymateb i awgrym gan y Pwyllgor yn y cyfarfod diwethaf bod angen ystyried dulliau o reoli a darparu cyfleuster penodol ar gyfer angori beiciau dwr, nododd yr harbwr feistr mai anodd fyddai dynodi safle a chyfleuster penodol ar eu cyfer. Y rhwystr pennaf yw'r llaid sydd yn rhwystro'r beiciau rhag angori a gellid ond angori wrth y llithrfa neu'r pontŵn ar adegau pan mae'r llanw yn caniatáu hynny. Yr ymddygiad a welir ar hyn o bryd yw gwthio'r beic ar y traeth a'i barcio yno. Amlygwyd bod y beiciau dwr yn cael eu defnyddio gan amlaf fel modd hwylus o gyrraedd y dref o feysydd carafanau cyfagos. Ategwyd bod modd ffurfio llwyfan glanio tu hwnt i'r morglawdd ond ni fyddai hyn mewn gwirionedd yn gyfleus. Nodwyd bod ymdrechion wedi ei gwneud i geisio hwyluso'r ddarpariaeth ond dim opsiynau amgen oni bai bod modd carthu'r harbwr.

Adroddwyd nad oedd beiciau dwr yn dod ag unrhyw incwm i'r harbwr a phetai beiciau dwr yn cael eu lansio oddi ar lithrfa byddai'r incwm yn mynd tuag at gyllid traethau. Nodwyd bod nifer yn lansio o feysydd carafanau cyfagos heb unrhyw reolaeth gadarn. Ategwyd nad yw beic dwr yn cael ei gydnabod fel cwch neu long ac felly'r ddeddfwriaeth sydd yn cwmpasu defnydd beic dwr yn niwlog.

Mewn ymateb i'r sylwadau nododd Pennaeth Cynorthwyol Economi a Chymuned yn ddelfrydol, yn unol â'r trefniant, y dylai pob beic dwr gofrestru gyda'r Cyngor. Derbyniwyd y sylw bod angen cydweithio gyda meysydd carafanau ynglŷn â rheoli / cofrestru beiciau dwr a bod ymweliadau i'r harbwr yn ddiogel gyda darpariaeth addas ar eu cyfer. Derbyniwyd nifer o gwynion dros yr Haf sydd wedi arwain at waith adolygu is ddeddfau ar gyfer rheoli beiciau dwr. Ategwyd bod trafodaethau yn cael eu cynnal gyda'r Uned Gyfreithiol a defnyddwyr.

Mewn ymateb i sylwadau'r Pennaeth Cynorthwyol, nodwyd

- Pryder bod gyrrwyr beiciau dwr yn yfed ac yn gyrru
- Bod rhaid addasu'r ddeddfwriaeth gan geisio rheolau sydd yn gyson â gyrru car
- Bod angen gwell cydweithio rhwng y perchnogion parciau carafanau ar Gwasanaeth Morwrol i hyrwyddo agweddau diogelwch ac ymddygiad cyfrifol ar y dŵr

- Awgrym y dylid hyrwyddo negeseuon drwy wefan PWC Gwynedd (clwb beiciau dwr)
- Bod angen cyfeirio pryderon at yr Aelod Cynulliad Dafydd Elis Thomas, Dirprwy Weinidog Diwylliant, Chwaraeon a Thwristiaeth (etholaeth Dwyfor a Meirionnydd)

6. DIWEDDARIAD AR FATERION RHEOLAETHOL YR HARBWR

(a) Adroddiad yr Uwch Swyddog Harbyrau

Cyflwynwyd adroddiad gan yr Uwch Swyddog Harbyrau yn rhoi diweddariad cryno ar faterion yr Harbwr am y cyfnod rhwng Mawrth 2019 a Hydref 2019.

Angorfeydd

Mewn ymateb i gofnod y cyfarfod diwethaf bod angen ceisio barn defnyddwyr ynglŷn â pham bod perchnogion angorfeydd yn ymadael, nodwyd mai anodd yw darganfod un ystadegyn dros y lleihad mewn defnydd. Ategwyd mai tebyg yw'r sefyllfa ar draws y wlad

Cod Diogelwch

Atgoffwyd yr Aelodau bod yr Asiantaeth Morwrol a Gwylwyr y Glannau wedi cynnal archwiliad ym Mawrth 2019 ar drefniadau penodol a system Harbyrau Bwrdeistrefol Gwynedd er mwyn sicrhau cydymffurfiaeth a'r Cod Diogelwch Morol. Yn dilyn ymweliad pellach i weld sut roedd yr ychwanegiadau a awgrymwyd wedi ei gweithredu, adroddwyd bod Capten Quader (archwilydd o'r Asiantaeth) yn fodlon bod y Gwasanaeth yn cydymffurfio â darpariaethau'r Cod Diogelwch Morol Porthladdoedd.

Materion Staffio

Adroddwyd bod penderfyniad wedi ei wneud i estyn cyfnod cyflogaeth dymhorol Cymhorthydd Harbwr Abermaw tan ddiwedd Rhagfyr 2019 er mwyn sicrhau cefnogaeth i'r harbwr feistr ynghyd â chysondeb gwasanaeth ar draws y Sir. Ategwyd mai'r bwriad yw pennu'r swydd yn un barhaol.

Materion Ariannol

Cyflwynwyd cyllideb yr harbwr i amlygu'r sefyllfa ariannol bresennol hyd at ddiwedd Medi 2019. Amcangyfrifwyd gorwariant o £11,807. Amlygwyd bod bwriad o godi ffioedd lansio dyddiol o £10 i £15

Mewn ymateb i gwestiwn ynglŷn â gwariant ar 'offer a chelfi', mynegwyd nad yw'r gwariant yn wastraffus, bod popeth sydd yn ymwneud a chynnal a chadw, offer ac offer llaw yn cael ei gynnwys yn y gyllideb yma. Ategwyd nad yw disgwyliad oes yr offer yn hir oherwydd yr amodau cras. Gofynnwyd hefyd os oedd y gyllideb yn cael ei gosod yn gywir ac addas i'r deilliannau. **Awgrymwyd y dylai'r Cynghorwyr sydd ar y Pwyllgor gynnig mewnbyn i osod y gyllideb.**

Sylwadau yn codi o'r drafodaeth

- Sut mae'r codiad mewn ffioedd yn cymharu ag awdurdodau eraill?
- Er y codiad mewn prisiau, nid yw bob amser yn bosibl lansio - hyn yn dibynnu ar y llanw a'r lleoliad lansio penodol
- Bod cynnydd o 50% yn un cam mawr

Bydd y codiad yn effeithio bob defnyddwyr yr harbwr ac nid y rhai hynny sydd angen eu targedu e.e., defnyddwyr beiciau dwr

- Bod angen annog a hyrwyddo defnyddwyr i brynu tocyn blynyddol sydd yn fwy o werth am arian

Mewn ymateb i'r sylwadau nododd Pennaeth Cynorthwyol Economi a Chymuned o ganlyniad i'r incwm yn lleihau nid oedd modd cynyddu'r gyllideb. Ategodd yr angen i hyrwyddo ac annog mwy o ddefnydd a bod codi incwm yn sicrhau parhad gwasanaeth

(b) Adroddiad yr Harbwr Feistr

Cyflwynwyd adroddiad gan yr Harbwr Feistr yn manylu ar faterion mordwyo, gweithredol a chynnal a chadw. Tynnwyd sylw at y materion canlynol:

- Bod buddsoddiad sylweddol wedi ei wneud i uwchraddio'r bwiau mordwyo yn y sianel
- Bod cynllun gwaith gweithredu a gwaith cynnal a chadw wedi ei adnabod ar gyfer y gaeaf
- Bod adborth da wedi ei dderbyn ynglŷn ag arwyddion diogelwch (sydd wedi ei darparu ar y cyd gyda Chymdeithas y Bad Achub
- Cais i'r aelodau adrodd ar unrhyw broblem / fater yn ymwneud a'r sianel i'r harbwr feistr a fydd yn fwy na pharod i ymchwilio i'r mater

Mewn ymateb i gwestiwn ynglŷn â pha mor fanwl gywir yw'r marciau mordwyo adroddwyd bod y sianel yn iawn ac mewn ymateb pellach i sylw bod 'clawdd' o dywod wedi yn ffurfio ger mynediad y sianel, adroddwyd oherwydd presenoldeb y bwiau presennol a'r wybodaeth fordwyo a ddarperir gan yr harbwrfeistr nid oedd unrhyw ofyniad am fwi ychwanegol

Mewn ymateb i gwestiwn ynglŷn â hysbysfyrdau ar draeth y Friog, adroddwyd bod y rhain yn barod i'w gosod

Mewn ymateb i gwestiwn ynglŷn â gosod llithrfa ar draeth y Friog er mwyn sicrhau mynediad i'r traeth nododd Pennaeth Cynorthwyol Economi a Chymuned bod angen ystyried datrysiad a dyluniad addas i'r cais. Nododd nad oedd yr hen lithrfa yn ymestyn i'r traeth i greu mynediad ac fe'i symudwyd oherwydd ei fod mewn cyflwr gwael ac wedi dirywio yn sylweddol. Ategwyd y byddai hefyd angen ystyried cost y fenter. Cynigiwyd cydweithio gyda'r gymuned i geisio datrysiad gan sefydlu tîm yn Y Friog i drafod syniadau gyda Ymgynghoriaeth Gwynedd. Nododd y Cynghorydd Lleol y byddai llithrfa newydd yn ystum o ewyllys da ac y byddai'r gymuned yn barod i geisio codi arian ar gyfer y fenter. Awgrymwyd cynnwys FLAG yn y trafodaethau.

Yng nghyd-destun yr arwyddion diogelwch awgrymwyd dull o warchod yr arwyddion drwy roi gorchudd drostynt gan eu bod yn cael eu difrodi wrth eu symud.

PENDERFYNWYD derbyn yr adroddiadau.

8. MATERION I'W HYSTYRIED AR GAIS AELODAU'R PWYLLGOR YMGYNGHOROL

(a) Cynllun Datblygu Harbwr Abermaw

Amlygwyd dymuniad i lunio cynllun datblygu. Derbyniwyd nad oedd cyllideb i wireddu a gweithredu'r cynllun, ond teimlwyd bod angen cael cynllun yn ei le i osod cyfeiriad a chynllunio ymlaen i'r dyfodol. Yn ddelfrydol, dymunwyd cyngor ar y gwaith y gellid ei gyflawni a'r deddfwriaethau perthnasol sydd angen eu hystyried i garthu'r harbwr

Penderfynwyd gofyn i'r Pennaeth Cynorthwyol Economi a Chymuned sefydlu Grŵp Tasg i ffurfio 'map meddwl' ar yr hyn sy'n ddymunol gyda gwahoddiad i swyddog o Ymgynghoriaeth Gwynedd fynychu

- Pwysleisiwyd yr angen i ymgysylltu gyda'r cyhoedd a rhoi dealltwriaeth iddynt o'r hyn gall ei wneud ar hyn na all ei wneud.
- Etholwyd John Smith, Rob Triggs, Alison Kinsey, Peter Appleton, Wendy Ponsford yn aelodau o'r Grŵp Tasg ynghyd a'r swyddogion allweddol.
- Cam cyntaf y grŵp fyddai sefydlu sylfaen i gynllun datblygu gan roi ystyriaeth briodol i'r Fframwaith Cod Diogelwch Morwrol.
- Yr ail gam fydd cyflwyno'r cynllun datblygu i Cyfoeth Naturiol Cymru fel bod modd iddynt gyfrannu ac ymateb i'r cynllun.

(b) Grisiau Cyhoeddus

Amlygwyd bod Swyddog o'r Uned Gwarchod yr Arfordir wedi ei alw i edrych ar sylfaen y grisiau a bod yr Uned wedi derbyn mai eu cyfrifoldeb hwy yw'r sylfaen

(c) Railtrack a Thrashont Abermaw

Bod cais am sicrwydd nad yw'r bocsys gabian gerllaw'r rheilffordd yn cael eu codi'n uwch cyn dechrau'r cam nesaf o waith. Nodwyd bod negeseuon cymysg yn cael eu hadrodd. Cadarnhawyd mai Cyfoeth Naturiol Cymru sydd bellach yn gyfrifol am y gwaith asesu

(ch) Symudiad Tywod

Yn dilyn y gwaith clirio a wnaed ym Mawrth 2019 ar glirio tywod gofynnwyd am adborth o ran cost ac effaith. Eglurwyd y byddai modd cynnwys yr eitem ar raglen Mawrth 2020 - byddai hyn yn gyfle i gael adborth o flwyddyn lawn a gwir effaith y gwaith.

(d) Morglawdd

Gwnaed sylw bod angen cadw'r morglawdd yn glir o dywod er mwyn sicrhau mynediad i ddefnyddwyr. Amlygwyd bod offer ar gael yn iard Priffyrdd a Bwrdeistrefol fyddai'n addas ar gyfer y gwaith clirio.

Sylwadau yn codi o'r drafodaeth ddilynol:

- Awgrym i ail ymgynnull y Grŵp Tywod
- Angen amlygu'r pryderon i Bennaeth Priffyrdd a Bwrdeistrefol
- Bod y gymuned leol yn barod i gynorthwyo gyda'r gwaith clirio
- Bod y morglawdd yn ased gwerthfawr i'r dref - yn galluogi mynediad i ddefnyddwyr cadair olwyn, teuluoedd gyda phramiau ayyb
- Angen i'r morglawdd fod yn glir drwy'r flwyddyn
- Gwahodd Rheolwr Twristiaeth a Marchnata i'r cyfarfod ynghyd ag aelodau o'r Cyngor Tref
- Cynnal trafodaeth gyda'r Adran Priffyrdd a Bwrdeistrefol ynglŷn â defnyddio'r offer

(dd) Tywod ger y baddondy

Amlygwyd bod y tywod gerllaw y baddondy bellach yn ffurfio twyn. Cadarnhaodd yr harbwr feistr y byddai yn ymdrin a'r sefyllfa

9. CYFARFOD NESAF

Nodwyd y bydd y cyfarfod nesaf yn cael ei gynnal ar 24ain Mawrth, 2020.

Dechreuodd y cyfarfod am 10:30am a daeth i ben am 12:30pm